

RAMMEPLAN FOR

FORDYPNINGSENHET I MUSIKK
(10 vekttall)

FØRSKOLELÆRERUTDANNINGEN

Godkjent av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet
3. mars 1997

RAMMEPLAN FOR FORDYPNINGSSENHET I MUSIKK

(10 VEKTTALL)

Fordypningsenhet i musikk, 10 vekttall, er en videreføring av og en fordypning i emner i det faglig-pedagogiske studiet i musikk, Rammeplan for førskolelærerutdanning, 1995. Enheten er primært rettet mot studenter i 3-årig førskolelærerutdanning og kvalifiserer for pedagogisk arbeid med barn i de aldersgrupper som rammeplan for førskolelærerutdanning legger opp til. Den kan også anvendes som videreutdanning for førskolelærere.

1. INNLEDNING

Musikalitet er et vesenstrekk ved mennesket. Musikken beveger og utfordrer hele mennesket. Barn og voksne sanser, undrer seg, tolker, reflekterer og uttrykker seg verbalt og non-verbalt. Musikken har med erkjennelse og kommunikasjon å gjøre.

Musikk er et kunst-, håndverks- og vitenskapsfag. Sentrale sider ved faget er opplevelse av estetiske verdier, utvikling av egne uttrykk og musikalsk samhandling med andre. Opplevelser, kunnskapstilegnelse og utvikling av musikalske ferdigheter og musikalsk tenkning er grunnleggende i studiet.

Studiet skal utfordre og skape interesse og behov for musikk. Det skal gi økt kompetanse og trygghet for å bruke musikk i yrkessammenheng. Det musikkfaglige og det musikkpedagogiske perspektivet må derfor inngå som kompletterende deler av en helhet.

I tillegg til slik grunnleggende kompetanse skal studiet legge vekt på musikkens muligheter til å styrke basiskvalifikasjoner som utvikling av et positivt selvbilde, egen kulturell identitet og fortrolighet med andre kulturer, selvstendighet, kreativitet, fleksibilitet og evne til samarbeid og kommunikasjon.

Denne rammeplanen bygger generelt på intensjonene i rammeplanen for førskolelærerutdanningen av 1995 og på rammeplanen for barnehagen av 1995. Planen bygger spesielt på og gir en videreføring av studiet i musikk slik dette beskrives i punkt 3.2.5 i nevnte plan for utdanningen.

2. MÅL

Fordypningsenheten i musikk har som mål å spesialisere og videreutvikle studenten for pedagogisk arbeid med barn i barnehage og førsteklasse/førskolen og for arbeid i skolefritidsordning.

Gjennom studiet skal studenten

- styrke sin mottakelighet og iakttakelsesevne gjennom allsidige møter med kunst og kultur
- styrke sine ferdigheter i sang, spill, bevegelse og lytting som grunnlag for formidling og samhandling med barn og andre voksne i yrkessammenheng
- videreutvikle sin skapende fantasi og musikalske formuleringsevne
- videreutvikle sine kunnskaper om barns musikk-estetiske utvikling og væremåter, som grunnlag for observasjon og tilrettelegging av et rikt og utviklende musikalsk miljø i barnehage og skole
- videreutvikle sine kunnskaper om musikkens betydning for det enkelte menneske og for mellommenneskelige relasjoner
- videreutvikle sine kunnskaper om vår tids musikkultur og de tradisjoner og verdier den bygger på

3. INNHOLD

Innholdet i fordypningsenheten er kategorisert i følgende tre emner som er å betrakte som bindende for studiet:

- musikalske inntrykk og uttrykk
- musikk, kultur og samfunn
- musikk og yrke

Musikkfaglig og musikkpedagogisk arbeid med disse hovedemnene skal forberede og stimulere til aktivt og kvalifisert musikkarbeid med barn.

Hovedemnene **musikalske inntrykk og uttrykk** og **musikk og yrke** har størst omfang; omlag 40% av studiet hver. Hovedemnet musikk, **samfunn og kultur** har et omfang på omtrent 20% av studiet.

3.1 Musikalske inntrykk og uttrykk

Arbeidet med dette hovedemnet skal dyktiggjøre studenten og gi trygghet og fleksibilitet i formidler- og samspillrollen i musikkpedagogisk arbeid. Områdene musikalsk ledelse og kommunikasjon er sentrale i arbeidet med dette hovedområdet.

I en fordypningsenhet i musikk bør også instruksjon i bruk av stemme, bevegelser og instrumenter tilpasset barn og voksne med ulike væremåter og ulike forutsetninger og interesser vektlegges.

Delemner:

- Musikkaktiviteter:
- sang, lydforming, spill, dans/bevegelse

Musikalske inntrykk:
oppmerksomhet, mottakelighet, kodefortrolighet

Musikalske uttrykk:
gjenskaping, omforming, improvisasjon, komposisjon

Musikalske samspill:
idé/impuls, individ/gruppe, kommunikasjon, ledelse

3.2 Musikk, samfunn og kultur

Arbeidet med dette hovedemnet skal styrke studentens forståelse for musikk som et kunst- og kulturfag og for musikkens verdi i oppvekst og oppdragelse. Samfunnsperspektivet er sentralt i arbeidet med hovedemnet.

Delemner:

Musikk som kunst- og kulturfag:
- musikkens vesen
- musikk og andre kunst- og kulturfag
- musikk og barn med ulik kulturell bakgrunn
- barndommens "musikkhistorie"

Musikkens verdi i oppvekst og oppdragelse:
- musikk og livsverdier
- barnehagens/skolens verdigrunnlag i musikk
- musikk i sosialiseringprosessen
- musikksam arbeid barnehage/skole/skolefritidsordning og andre kulturinstitusjoner

3.3 Musikk og yrke

Arbeidet med dette hovedemnet skal dyktiggjøre studenten for selvstendig og allsidig musikkpedagogisk arbeid der formidling, observasjon og musikalsk samhandling med barn står sentralt.

I en fordypningsenhet i musikk skal studenten kunne utnytte sine kunnskaper og erfaringer i de utfordringer som ligger i praktisk musikkpedagogisk arbeid.

Delemner:

Utvikling og væremåter:
- musikalitet, kreativitet og utvikling
- musikalske væremåter
- musikalsk læring og motivasjon
- barn med spesielle behov

Musikkpedagogisk teori og praksis:

- musikk-estetiske retninger
- musikkpedagogiske retninger
- musikkdidaktikk og metodefortrolighet
- årsplanlegging og progresjon

Forutsetninger for virksomheten:

- opplevelser og impulser i læringssammenheng
- observasjon av musikalske væremåter
- musikkfaglig personalsamarbeid
- foreldresamarbeid om musikk
- utstyr, materiell og fysisk-auditivt miljø

4. ORGANISERING OG ARBEIDSFORMER

Det skal være sammenheng mellom mål, innhold, arbeidsformer og vurdering i fordypningsenheten.

Studiet må organiseres slik at praktisk-estetisk arbeid og musikkfaglig og musikkpedagogisk teori knyttes sammen i et helhetsperspektiv. Studiet bør også gi rom for flerfaglig og tverrfaglig arbeid.

Organiseringen må binde sammen og ikke separere. Det praktiske og det teoretiske grunnlagsarbeidet skal styrke den estetiske praksis og den musikkpedagogiske forståelsen av en slik praksis.

Studiet krever arbeidsformer som individuelt arbeid og selvstudium, samspill, felles opplevelser, teoretisk og praktisk formidling samt drøftinger i små og store grupper.

Ekskursjoner, konserter og kulturarrangementer hvor musikk inngår, skal gi inspirasjon og knytte studiet til virkeligheten og til de muligheter og utfordringer som det fremtidige yrket kan gi.

Egne presentasjoner av musikk til medstudenter, barnehagebarn o.a. gir studentene trening i å formidle. Slike presentasjoner gir også studentene grunnlag for vurdering av egne ferdigheter og kommunikasjon med andre.

Pedagogisk praksis i vid betydning skal inngå i fordypningsenheten. Praksis med barn som vektlegger formidling, observasjon og musikalsk samhandling med barn, bør være obligatorisk. Praksis kan også organiseres som prosjektarbeid med elementer av praktisk gjennomføring eller feltstudier.

Under hele studiet har studenten rett til veiledning og vurdering. Denne skal stimulere egenutvikling og egenvurdering hos studenten og legge grunnlaget for at studenten skal kunne forstå den avsluttende vurderingen.

Dokumentasjon av musikk-estetisk virksomhet må stå sentralt i studiet. Helhetsperspektivet og vektlegging av sammenhenger mellom ferdigheter og relevante kunnskaper må være et vesentlig kriterium i vurderingen av den enkelte student.

Arbeidskrav: I lokal fagplan fastsetter høghskolen de konkrete krav om arbeid som skal være gjennomført for å få avsluttende vurdering. Disse kan omfatte studiedeltakelse, praksis, skriftlige arbeider, praktisk formidling individuelt eller i samspill, og andre oppgaver som inngår i fordypningsenheten.

5. VURDERING

Eksamen: Eksamen skal prøve studentens kunnskaper og ferdigheter i musikk og formidling av musikk. Den avsluttende eksamen skal gi studenten muligheter til å vise estetisk sans og kunstneriske uttrykksformer og dessuten vise sammenhengen mellom ferdigheter og kunnskaper i et yrkesmessig perspektiv. Dette skal dokumenteres både skriftlig og praktisk-muntlig. Samlet skal minst halvparten av eksamensprøvingen være individuell.

Høghskolens fagplan fastsetter hvordan eksamen blir organisert, hvilke arbeider som skal inngå i vurderingsgrunnlaget, og hvilken vekt de enkelte komponentene har i den avsluttende vurderingen.

Vurderingen skal være i samsvar med lov og forskrift.